

Meddelande om internalisering av trafikens externa kostnader

Näringsdepartementet

2008-08-22

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 435 slutlig

Meddelande från kommissionen - Strategi för att förädla internaliseringen av externa kostnader

Sammanfattning

Kommissionen har föreslagit en generell princip, ett gemensamt ramverk och en strategi för hur trafikens externa kostnader ska internaliseras. Det huvudsakliga förslaget i strategin är en ändring av direktiv 1999/62/EG om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (det s.k. Eurovinjettdirektivet). Detta förslag beskrivs i faktapromemoria 2007/08:FPM136).

Regeringen stödjer den generella principen om marginalkostnadsprissättning, men skulle gärna ha sett en mer visionär och trafikslagsövergripande ansats i strategin. När det gäller förslaget till ändring av Eurovinjettdirektivet kan regeringen inte acceptera de delar av förslaget som innebär att Sverige genom ett EU-direktiv skulle tvingas att öronmärka intäkterna från de nya avgifterna.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Meddelandet är en del av det paket för grönare transporter som kommissionen presenterade den 8 juli 2008. Paketet innehåller även bl.a. ett förslag till ändring av direktiv 1999/62/EG om avgifter på tunga godsfordon för användningen av vissa infrastrukturer (det s.k. Eurovinjettdirektivet).

"Senast den 10 juni 2008 skall kommissionen, efter att ha undersökt samtliga alternativ, inbegripet kostnader relaterade till miljö, buller, överbelastning och hälsa, ta fram en allmängiltig, öppen och begriplig modell för beräkning av samtliga externa kostnader, som skall ligga till grund för framtida beräkningar av infrastrukturavgifter. Denna modell skall åtföljas av en konsekvensanalys av internaliseringen av de externa kostnaderna för samtliga transportmedel och en strategi för ett stegvist genomförande av denna modell för samtliga transportmedel. Rapporten och modellen skall i förekommande fall åtföljas av förslag till Europaparlamentet och rådet om ytterligare översyn av detta direktiv."

1.2 Förslagets innehåll

I meddelandet föreslår kommissionen att marginalkostnadsprissättning bör användas som *generell princip* för internalisering av externa kostnader från transporter. Det innebär att avgifter (för användande av infrastruktur) ska baseras på den kortsiktiga kostnad som uppstår till följd av att ytterligare en person utnyttjar infrastrukturen. Detta ger ett effektivt utnyttjande av befintlig infrastruktur. Kommissionen konstaterar dock att denna princip har en begränsning i att den inte alltid ger utrymme att täcka investeringskostnaderna för infrastrukturen. Marginalkostnadsprincipen bör därför kunna kombineras med andra angreppssätt.

Kommissionen föreslår ett *gemensamt ramverk* för att kvantifiera externa kostnader för trängsel, luftföroreningar, buller och klimatgaser. När det gäller olyckskostnader behövs vidare analys innan ett förslag kan läggas. Till meddelandet hör ett arbetspapper med detaljerad beskrivning av metoderna för beräkning av externa kostnader.

Kommissionen föreslår även en *strategi* för hur externa kostnader ska kunna internaliseras i alla transportslag. Strategin innehåller:

- Tidigare lagda förslag (harmoniserad energibeskattnings, inkluderande av flyget i EU:s system för handel med utsläppsrätter, direktiv om flygplatsavgifter)
- Ändring av Eurovinjettdirektivet (se separat faktagromemoria). Förslaget innebär att internaliserande avgiftskomponenter får tas ut i tillägg till den avgiftsnivå som krävs för att fullt ut finansiera infrastrukturen.
- Avisering av kommande förslag (kväveoxidutsläpp från flyg, vägtrafik i städer, beskattning av personbilar).

Kommissionen föreslår att avgiftsintäkter ska öronmärkas för åtgärder i transportsektorn. Eftersom det i många fall är internationell trafik som genererar intäkterna bör de inte användas för ett enskilt medlemslands egna intressen.

2007/08:FPM135

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Meddelandet i sig påverkar inte svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Meddelandet har inga budgetära konsekvenser.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer den generella principen om marginalkostnadsprissättning. Att transportpolitiskt motiverade skatter och avgifter bör motsvara de samhällsekonomiska marginalkostnader trafiken ger upphov till är en grundläggande princip för svensk transportpolitik.

Regeringen kan konstatera att den generella principen inte fullt ut tillämpas i den strategi som kommissionen presenterar i meddelandet. Regeringen skulle ha välkomnat en mer visionär och trafikslagsövergripande ansats i strategin. När det gäller förslaget till ändring av Eurovinjettdirektivet kan regeringen inte acceptera de delar av förslaget som innebär att Sverige genom ett EU-direktiv skulle tvingas att öronmärka intäkterna från de nya avgifterna.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaterna har ännu inte formulerat tydliga ståndpunkter. Arbetet befinner sig fortfarande i ett tidigt skede.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Ej kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har skickats på remiss till 51 remissinstanser t.o.m. den 24 september 2008.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Ej relevant.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Inte tillämplig för meddelandet.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Det franska ordförandeskapet planerar att rådsslutsatser kring hela paketet om grönare transporter ska antas vid rådets möte (transportministrarna) i oktober 2008.

4.2 Fackuttryck/termer

Extern kostnad: Kostnad för samhället som inte beaktas genom marknadens funktionssätt, t.ex. konsekvenser av luftutsläpp och buller.

Internalisering: En extern kostnad läggs till priset på en vara eller tjänst genom t.ex. en skatt.

Marginalkostnad: Den kostnad som uppstår till följd av att ytterligare ett fordon utnyttjar infrastrukturen.